

emellanåt också tröttande. Sakfrågan riskerar att drunkna i otaliga biografiska data om de enskilda aktörerna.

Det hade varit önskvärt med fler ingående och klargörande resonemang kring dels synen på homosexualitet och konflikten biblicister och liberala folkkyrkoförsvare. Nu återges i huvudsak de inbördes stridandes olika syn på temata som ej problematiseras på djupet. En mer ingående diskussion om sexuella identiteter och beteenden, det finns ju åtskillig forskning kring detta som inte bara hänvisar till vad olika psykologer eller *Svenska kyrkans utredningar 1994:8* anser, hade varit på sin plats. Att jämföra homosexuella med pedofiler, fönstertittare, blottare, pyromaner och kleptomaner från sitt ursprung i den tidiga sexualitetsforskningen från förra seklet. Strömsholm kunde t.ex. fört ett resonemang kring om dessa människors åsikter för övrigt baserar sig på 1800-tals-tänkande. Och vad har det i så fall för politiska och teologiska implikationer?

Även i en sociologiskt inriktad avhandling, finner jag det viktigt att föra mer teoretiska diskussioner än Strömsholm gör. Att som i målsättningen och i den avslutande analysen endast referera till Max Webers terminologi «aktuelles Verstehen» och «erklärenendes Verstehen» tycker jag är undermåligt. Det borde finnas åtskilligt mer intressant och upplysande sociologisk teoribildning kring de frågor Strömsholm behandlar. Likaså saknar jag teologin. Vad betyder det att dessa skilda positioner finns? Var kommer de ifrån? Vad syftar de till, utöver den rätta sortens kyrka och lära enligt respektives synvinkel? Har konflikterna andra grunder än rent teologiska? Blev de homosexuella även spelbrickor för Strömsholm? Hade det gått att undvika? Ja, jag tror det, om Strömsholm hade fört in en större vetenskaplig kringdiskussion i sin undersökning. Nu återstår det för andra att problematisera och teoretiskt vidareutveckla ett imponerande kvantitativt studium.

Madeleine Tönnies

John Marenbon (ed.): *Medieval Philosophy (Routledge History of Philosophy Volume III)*, xxxiv + 510 sid. Routledge, London and New York 1998.

En trend inom samtida filosofi är att olika tidsepoker inom filosofin börjar att aktualiseras. Omtalat är det allt mer påtagliga intresset för klassisk filosofi, inte minst inom etik. Likaså är det förmodligen inte fel att tala om en renässans för medeltida filosofi, ett intresse som går hand i hand med ett nyvaknat allmänkulturellt intresse för medeltiden. Om man är i den både lyckliga och arbetsamma situationen att man skall undervisa i filosofins historia är behovet av att utöka sina kunskaper om medeltida filosofi stort. Om ens tid för detta

inte är obegränsad gäller det att finna så goda handböcker som möjligt. En enligt min bedömning god sådan är det senaste tillskottet i Routledges serie *History of Philosophy, Medieval Philosophy*, redigerad av John Marenbon.

Varje verk om medeltida filosofi som endast omfattar en volym måste naturligtvis bli en kompromiss. Perioden sträcker sig, i ovanstående volym, från Boetius födelse 480 till strax efter Suarez död 1617, alltså ungefär 12 sekel! Dessutom omfattar den medeltida filosofin fyra tämligen distinkta traditioner, arabisk, judisk, latinsk och bysantinsk filosofi. Fokus för *Medieval Philosophy* blir den latinska traditionen medan den bysantinska nästan inte behandlas alls. Även om de judiska och arabiska traditionerna relativt sett får lite utrymme behandlas de som traditioner i egen rätt av specialister på området, och inte bara som inspiratörer av den latinska traditionen.

Friheten för de enskilda författarna till de nitton kapitlen har varit stor och skildrar därför olika infallsvinklar på medeltida filosofi, en medveten intention från redaktörens sida. Routledges serie strävar vidare efter att vara tillgänglig för den allmänt intresserade läsaren och studenten, inte bara för specialisten. I stort sett uppfyller *Medieval Philosophy* detta ideal, men med vissa undantag. Till exempel avsnittet om Wilhelm av Ockham, skrivet av Arthur Gibson, läser sig inte självt, så att säga. Visserligen har detta delvis att göra med den grad av sofistikerad som man finner hos Wilhelm av Ockhams och andra medeltida filosofers verk, men samtidigt kan man undra hur den allmänt intresserade läsaren skall kunna tillgodogöra sig detta. Flertalet artiklar håller emellertid inte denna grad av svärförståelighet. Dessutom är strävan att sätta in den medeltida filosofin i sin historiska kontext påtaglig i flera artiklar, vilket gör volymen inte bara läsvärd utan också läsbar för icke-specialister. Detta speglar det dubbla ärende redaktören nämner i sitt förord, nämligen att både beskriva den medeltida filosofin i dess sammanhang och visa på dess relevans för moderna filosofiska problem.

Ytterligare förstärks det positiva intrycket av volymen genom de hjälpmedel som den erbjuder. Förutom goda bibliografiska hänvisningar till annan relevant litteratur finns en lättöverskådlig kronologisk uppställning av signifikanta händelser och verk inom politik, samhälle, religion, utbildning och konst korrelerade till filosofiska och teologiska händelser och verk av betydelse. Dessutom kompletteras utförliga person- och sakregister med en ordlista där centrala begrepp kortfattat förklaras. Slutbetyget blir därför att *Medieval Philosophy* är både tillgänglig och användbar.

Ola Sigurdson